

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าเทียบเคียงกับนานาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายคือ ผลิตกำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีตัวชี้วัดที่สำคัญคือมีฐานข้อมูลความต้องการกำลังคน จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมอย่างครบถ้วน สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา และสัดส่วนผู้เรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสังคมศาสตร์ กำลังแรงงานในสาขาอาชีพได้รับการยกระดับคุณวุฒิวิชาชีพเพิ่มขึ้น จำนวนสถาบันอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่จัดหลักสูตรสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษเพิ่มขึ้น มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญมีความเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการจัดทำแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 มีวิสัยทัศน์คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 จุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผน คือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความเป็นพลวัต ภายใต้สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-Base Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Lifelong Learning Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อให้พลเมืองสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 15 ปีข้างหน้า ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้กล่าวถึงการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา: 2560)

เมื่อศึกษาโครงสร้างตลาดแรงงานไทยในปี 2557 จะพบว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะต่ำและได้ค่าจ้างแรงงานต่ำ แรงงานไทยกลุ่มใหญ่ที่สุดประกอบอาชีพเกษตรกรรม (33%) กลุ่มที่รองลงมาคืองานบริการ (20%) งานช่างฝีมือ (12%) งานควบคุมเครื่องจักร (11%) และงานอาชีพพื้นฐาน (11%) ตามลำดับ งานในกลุ่มนี้ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนรวมกันถึง 87% เป็นงานที่ใช้ทักษะต่ำ โดยมีระดับการศึกษาเฉลี่ยไม่เกินมัธยมศึกษาตอนต้นหรือได้รับการศึกษาไม่เกิน 9 ปี ในขณะที่เดียวกันมีแรงงานเพียงประมาณ 13% ที่ทำงานที่ใช้ทักษะสูงขึ้นไป โดยมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป งานในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย งานบริหารจัดการ (3%) งานวิชาชีพ (3%) ช่างเทคนิค (4%) และเสมียน (3%) การที่แรงงานส่วนใหญ่ทำงานใช้ทักษะความรู้ต่ำส่งผลให้ค่าตอบแทนที่แรงงานได้รับต่ำไปด้วย โดยประมาณ 84% ของแรงงานไทยได้รับค่าจ้างต่ำกว่า 15,000 บาท โดย 64.2% เป็นลูกจ้างได้รับค่าจ้างต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และ 19.5% ได้รับค่าจ้างระหว่าง 10,000–15,000 บาทต่อเดือน มีแรงงานเพียง 16.3% ที่ได้รับค่าจ้างสูงกว่า 15,000 บาท ดังนั้น เราจึงสามารถสรุปได้ว่าตลาดแรงงานไทยในปัจจุบันยังใช้แรงงานทักษะต่ำและจึงได้ค่าจ้างต่ำ อย่างไรก็ตาม ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตลาดแรงงานไทยมีแนวโน้มปรับตัวไปสู่การใช้แรงงานที่มีทักษะสูงขึ้น เมื่อพิจารณาตำแหน่งงานที่เกิดขึ้นใหม่ในภาคเอกชนระหว่างปี 2547-2557 จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จะพบว่ามีมีการขยายตัวสุทธิเพิ่มขึ้นประมาณ 1.5 ล้านตำแหน่งจาก 11.3 ล้านคนเป็น 12.8 ล้านตำแหน่ง ทั้งนี้ในขณะที่มีการจ้างงานในบางสาขาอาชีพมีการขยายตัว อาชีพบางกลุ่มกลับมีการจ้างงานลดลง โดยในกลุ่มแรกที่มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นรวมแล้วประมาณ 2.2 ล้านตำแหน่ง ในขณะที่สาขาอาชีพกลุ่มหลังนั้นมีการจ้างงานลดลงทั้งสิ้นราว 6.8 แสนตำแหน่ง ทั้งนี้งานที่มีการขยายตัวประกอบไปด้วยงานบริหารจัดการ (2.5 แสนตำแหน่ง) งานวิชาชีพ (4.3 แสนตำแหน่ง) ช่างเทคนิค (2.7 แสนตำแหน่ง) เสมียน (1.7 แสนตำแหน่ง) และงานควบคุมเครื่องจักร (4.6 แสนตำแหน่ง) ส่วนงานที่มีการหดตัวนั้นมี 2 สาขา คืองานช่างฝีมือ (-2.9 แสนตำแหน่ง) และงานพื้นฐาน (-3.9 แสนตำแหน่ง) ปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการกำลังคนและการผลิตกำลังคนของประเทศเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจะยังคงเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง ตลาดแรงงานไทยยังจ้างแรงงานที่ใช้ทักษะน้อย แต่มีแนวโน้มการจ้างงานที่ใช้ทักษะสูงมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานวิชาชีพและช่างเทคนิคซึ่งมีรายได้ดีพอควร ในขณะเดียวกัน เกิดความขาดแคลนแรงงานช่างเทคนิคและช่างฝีมือ แม้ว่าอาชีวศึกษาจะผลิตช่างเทคนิคจำนวนมากพอ โดยสาเหตุที่เกิดความขาดแคลนเป็นเพราะผู้จบ ปวส. ส่วนหนึ่งไม่มีทักษะช่างเทคนิคที่นายจ้างต้องการ และอีกส่วนเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัย เพราะจะมีรายได้สูงขึ้นอีกมาก (ณัฐสิริ รัชเกียรติวงศ์, 2559: 2) ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตกำลังคนส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (Demand Driven) สถาบันหรือสถานศึกษาต่าง ๆ เลือกผลิตกำลังคนไปตามขีดความสามารถทางทรัพยากรของตนเอง (Supply Driven) ทำให้เกิดปัญหาคนว่างงานไปพร้อม ๆ กับปัญหาการขาดแคลนกำลังคน (จินตนา รวมชมรัตน์: 2558) ซึ่งประเด็นนี้ยืนยันได้จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนตำแหน่งงานว่าง (ความต้องการแรงงาน) พ.ศ. 2562 มีจำนวน 342,651 คน และจำนวนตำแหน่งงานว่าง (ความต้องการแรงงาน) พ.ศ. 2563 มีจำนวน 793,069 คน ในขณะที่จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนปีการศึกษา 2562 ในทุกชั้นปีจำนวน 358,560 คน และปีการศึกษา 2563 จำนวน 362,161 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ: ออนไลน์) จึงเห็น

ได้ว่าปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทาน โดยประเด็นสำคัญที่ควรตระหนักถึงคือ การผลิตนักศึกษาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการเปิดหรือขยายสถาบันการศึกษาอย่างรวดเร็ว และเปิดสอนในสาขาซ้ำ ๆ กัน หรือคล้าย ๆ กัน อาจจะมีได้เน้นในเรื่องคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่เปิดใหม่ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้กำลังคนสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้มากขึ้น ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานและปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

การอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีที่ผลิตและพัฒนากำลังคนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นส่วนใหญ่ทั้งในระดับแรงงานฝีมือ (Skilled Labor) และแรงงานกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled Labor) ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กับการศึกษาภาคทฤษฎี ดังนั้นผู้เรียนในภาคการศึกษา ระบบนี้จึงมีความรู้และความเชี่ยวชาญทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อที่จะได้เข้าสู่ตลาดแรงงาน และเป็นแรงงานที่มีคุณภาพและการที่จะพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพได้นั้นนอกจากจะพัฒนาทักษะทางด้านความรู้และความเชี่ยวชาญให้มีประสิทธิภาพแล้วนั้น การที่แรงงานไทยจะพัฒนาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคนั้น ทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มศักยภาพแรงงานไทยคือทักษะทางด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาแรงงานและเหตุผลที่ การอาชีวศึกษา จำเป็นจะต้องให้ความสนใจทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนด้านความรู้และนวัตกรรมอย่างรวดเร็วและเกิดความท้าทายใหม่ ๆ ทางด้านเทคโนโลยีนอกจากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเน้นในเรื่องของวิชาหลัก (Core Subjects) แล้วยังพบว่าไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพ ดังนั้นทักษะที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปคือทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการตัดสินใจ (Critical Thinking and Judgment) ความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้หลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์และความคิดแบบผู้ประกอบการ (Creativity and Entrepreneurial thinking) การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication and Collaborating) การใช้ความรู้ข้อมูลข่าวสารและโอกาสที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงสามารถรับมือกับด้านการเงินสุขภาพและความเป็นพลเมืองอย่างชาญฉลาดซึ่งทักษะดังกล่าวมาข้างต้นรวมเรียกว่า ทักษะด้านปัญญา (Cognitive skills) ซึ่งเป็นทักษะที่จะช่วยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม (สุชาติ อุดมโสภกิจ, 2555: 47-51)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีสาระสำคัญประกอบด้วย แนวคิดการจัดการอาชีวศึกษา ค่านิยมอาชีวศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ โดยการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค (ปวส.) ระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ) และการ

ฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพระยะสั้นและระยะยาวที่มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับปรัชญาการอาชีวศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการ อาชีวศึกษาในแต่ละระดับ การจัดการอาชีวศึกษามีค่านิยมที่เป็นเป้าหมายหลักในการปลูกฝังที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คุณธรรม คุณภาพ ความร่วมมือ ความเป็นมืออาชีพ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นความ คาดหวังตามเจตนารมณ์ของการจัดการอาชีวศึกษาคือ ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มี คุณธรรม คุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายด้านคุณภาพของ ผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงานการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน ด้าน สมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติ จริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศไทย 4.0 (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560: 1)

วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี มีวิสัยทัศน์ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้ได้ คุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าประสงค์คือ ผู้เรียน และผู้รับฝึกการอบรมความรู้และสมรรถนะวิชาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีเครือข่าย ความร่วมมือในการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกต่างประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษาส่งผลงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี และนำสู่การขับเคลื่อนประเทศทั้งภาคอุตสาหกรรมและชุมชนท้องถิ่น ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่งเสริมการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ร่วมอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรมประเพณี ของท้องถิ่น โดยมียุทธศาสตร์ของสถานศึกษาคือ ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการ ฝึกอบรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาบุคลากรให้ มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของ ตลาดแรงงาน ซึ่งเปิดทำการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น (วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี, 2563: 6)

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของวิทยาลัยเทคนิคนคร อุบลราชธานี พบปัญหาที่มีความสอดคล้องกับปัญหาระดับประเทศดังที่กล่าวมาแล้วคือ ด้าน สมรรถนะผู้เรียน จากข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (V-e-Sar) ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่าผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีบางประเด็นที่มีค่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งต้องพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ประจำปีการศึกษา 2562

มาตรฐานที่	ประเด็นที่	ร้อยละ
1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา	1.1 ด้านความรู้	100
	1.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้	20
	1.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	80
2. การจัดการอาชีวศึกษา	2.1 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	62.50
	2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา	96.67
	2.3 ด้านการบริหารจัดการ	92.31
	2.4 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	100
3. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	3.1 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	85.75
	3.2 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย	100
ระดับคุณภาพ		85.60

ที่มา: งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

จากตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งมีประเด็นที่มีร้อยละสูงสุดคือร้อยละ 100 มี 3 ประเด็น คือ ด้านความรู้ ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย ส่วนประเด็นที่มีร้อยละต่ำสุดคือ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ร้อยละ 20 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา ร้อยละ 62.50 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ร้อยละ 80 ตามลำดับ โดยมีข้อเสนอซึ่งเป็นจุดที่ต้องพัฒนา ได้แก่ สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านทักษะและการประยุกต์ ให้มีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชนและสังคม พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ

จากความสำคัญและสภาพของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณภาพด้านความรู้ ทักษะและความสามารถในการประยุกต์ใช้ มีเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ประกอบกับวิทยาลัยฯ ยังไม่มีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการบริหารและด้านวิชาการ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สะท้อนถึงสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนอย่างแท้จริง เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีสมรรถนะวิชาชีพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี
4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

คำถามของการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยได้หรือไม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

1.1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ศึกษาตาม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ศึกษาผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยที่มีสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ.2551 โดยกำหนดสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในแต่ละวิชาชีพ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และทักษะในกลุ่มงานเสริมสวย 2) ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมสวย 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ โดยศึกษาตาม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนา

สมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ศึกษาตาม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยสังเคราะห์ องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ซึ่งใช้ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

2.1 ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิและจัดทำคู่มือเพื่อดำเนินกิจกรรมใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

2.2 ตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.4 สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ภายในเล่มประกอบด้วยรายละเอียด 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี และส่วนที่ 4 เครื่องมือประเมินผลการใช้รูปแบบ เพื่อให้ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

2.5 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนคร อุบลราชธานี

2.6 ปรับปรุงร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงาน เสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.1 กำหนดแผนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิค นครอุบลราชธานี ผู้วิจัยทดลองใช้ในวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2 สร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยการอบรมครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี เกี่ยวกับการใช้คู่มือการใช้รูปแบบ

3.3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยดำเนินการ ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2/2564 ตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิค นครอุบลราชธานี ระหว่างเดือนตุลาคม 2564–กุมภาพันธ์ 2565 โดยดำเนินกิจกรรมภายใต้ 4 องค์ประกอบของรูปแบบและขับเคลื่อนด้วย 5 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 2) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 3) โครงการพัฒนาครูหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 4) โครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับ สถานประกอบการกลุ่มงานเสริมสวย 5) โครงการส่งเสริมผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงาน เสริมสวยให้เป็นคนดี คนเก่ง

3.4 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะ สั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.4.1 ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมที่มีต่อ 5 โครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบการ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถาน ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.4.2 ความรู้และความเข้าใจของผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการทดลองใช้รูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถาน ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงาน เสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมทั้งสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ผู้วิจัย ดำเนินการศึกษา ดังนี้

4.1 ประเมินสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยประเมินตามสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และทักษะในกลุ่มงานเสริมสวย 2) ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมสวย 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น กลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.4 ความพึงพอใจของผู้แทนสถานประกอบการต่อสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.5 เกียรติบัตรและรางวัลที่ได้รับจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.6 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพหลังจากการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

1.1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น กลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตาราง กำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี เก็บข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งคือ 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถาบันในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์การบริหารหรือการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 2) เป็นผู้บริหารสถานประกอบการหรือผู้แทนสถานประกอบการที่มี ประสบการณ์ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน 3) เป็นครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มี ประสบการณ์ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน รวม จำนวนทั้งสิ้น 9 คน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล มีดังนี้

2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากรในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยกร่างรูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งคือ 1) เป็นผู้บริหาร สถานศึกษาระดับเชี่ยวชาญหรือมีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน 2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหาร มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 3) เป็นรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี จำนวน 3 คน 4) เป็นครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี จำนวน 2 คน และ 5) เป็นผู้แทนสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน

2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากรกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้าน การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 คน ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน ด้านการพัฒนาครู จำนวน 2 คน ผู้แทนสถานประกอบการ 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งต้องเป็น

ผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งคือ 1) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) เป็นนักวิชาการหรือครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ผู้แทนจากสถานประกอบการที่มีประสบการณ์การบริหารหรือการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากรที่ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 คน ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน ด้านการพัฒนาครู จำนวน 2 คน ผู้แทนสถานประกอบการ 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งคือ 1) เป็นหรือเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 2) เป็นนักวิชาการหรือครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ผู้แทนจากสถานประกอบการที่มีประสบการณ์การบริหารหรือการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.4 การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

2.5 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากรที่ให้ข้อมูล เพื่อการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี การประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.6 ปรับปรุงร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ผู้วิจัยทดลองใช้ในวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2/2564 ตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.1 แผนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบกับผู้ร่วมโครงการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยดำเนินการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2/2564 รุ่นที่ 4/2564

3.2 สร้างความเข้าใจการดำเนินงานตามคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยการอบรมครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี จำนวน 4 คน

3.3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ดำเนินการแผนการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.4 ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ดังนี้

3.4.1 ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมที่มีต่อ 5 โครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.4.1.1 โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

3.4.1.2 โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

3.4.1.3 โครงการพัฒนาครูหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย ร่วมกับสถานประกอบการ

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 29 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 27 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

3.4.1.4 โครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการกลุ่มงานเสริมสวย

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

3.4.1.5 โครงการส่งเสริมผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวยให้เป็นคนดี คนเก่ง

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

3.4.2 ความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมที่มีต่อ 5 โครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ซึ่งทั้ง 5 โครงการ ใช้กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มประชากร คือ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607–610)

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ดังนี้

4.1 ประเมินสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยประเมินตามสมรรถนะ 5 ด้าน

กลุ่มประชากร คือ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี แหล่งข้อมูลจากงานวัดผลและประเมินผล วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยพิจารณาใน 4 องค์ประกอบ

กลุ่มประชากร คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 21 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 169 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 198 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 4 คน ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 145 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610)

4.4 ความพึงพอใจของผู้แทนสถานประกอบการต่อสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

กลุ่มประชากร คือ ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 19 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610)

4.5 เกียรติบัตรและรางวัลที่ได้รับจากการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี แหล่งข้อมูลจากงานศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4.6 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพหลังจากการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี แหล่งข้อมูลจากงานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับการประกอบกิจการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้แก่

3.2.1 สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2.3 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้แทนสถานประกอบการ และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี เกี่ยวกับ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2.4 ความพึงพอใจของผู้แทนสถานประกอบการต่อสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตร วิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2.5 จำนวนเกียรติบัตรและรางวัลที่ได้รับจากการดำเนินการตามรูปแบบการ พัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

3.2.6 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำหรือประกอบอาชีพหลังจากการพัฒนา สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ปีการศึกษา 2563–2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง ความสามารถหรือศักยภาพของ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2551 โดยกำหนดสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพในแต่ละวิชาชีพ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้และทักษะในกลุ่มงานเสริมสวย (2) ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมสวย (5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

2. สภาพปัจจุบันและปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง สภาพในปัจจุบันและสภาพปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น กลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ให้ มีความรู้ความสามารถและทักษะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยการมีส่วนร่วม กับสถานประกอบการ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ.2551 โดยพิจารณา ใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียน

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง วิธีดำเนินการใน การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วม กับสถาน

ประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี โดยพิจารณาใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

4. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หมายถึง แบบจำลองเป็นตัวแทนชุดปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นหลักการแนวคิดแสดงความเชื่อมโยงของหลายองค์ประกอบเข้าด้วยกันทำให้เห็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผังหรือเลียนแบบเพื่อสร้างสัญลักษณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบตามรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ประกอบด้วย

4.1 เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง 1) ผู้เรียนระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีความรู้และทักษะในกลุ่มงานเสริมสวย 2) ผู้เรียนระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีความสามารถสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ผู้เรียนระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) ผู้เรียนระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมสวย 5) ผู้เรียนระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

4.2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง ขั้นที่ 1 การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ขั้นที่ 2 การจัดโครงสร้างองค์การการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ขั้นที่ 4 การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ขั้นที่ 5 การปรับปรุงแก้ไขการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

4.3 ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาครู 4) การพัฒนาการมีส่วนร่วมร่วมกับสถานประกอบการ

4.4 การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน หมายถึง 1) มีความรู้และทักษะในกลุ่มงานเสริมสวย 2) มีความสามารถสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเสริมสวย 5) มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

5. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี หมายถึง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยให้มีประสิทธิผลคือ มีสมรรถนะทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สถานประกอบการ และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อสมรรถนะผู้เรียน มีเกียรติบัตรและรางวัล มีงานทำหรือประกอบอาชีพหลังจากการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมร่วมกับสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

6. กรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ.2551 หมายถึง กรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ ที่กำหนดให้มีสมรรถนะในสาขาอาชีพไม่น้อยกว่าหนึ่งหน่วยสมรรถนะจากมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะ ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการ ชุมชน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ดำเนินการและตรวจสอบ

อย่างเป็นระบบในระดับผู้ปฏิบัติงานเฉพาะทาง ปฏิบัติงานอาชีพในขอบเขตที่กำหนด และนำไปพัฒนางานอาชีพหรือการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

7. สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใด ๆ ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี

8. การมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ด้วยกระบวนการคิดริเริ่ม การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการ แก้ไขปัญหา การติดตามผล การแบ่งปันประโยชน์และรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

9. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการมีต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ว่าโอกาสที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ระบุใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ขอบข่ายการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 4) การติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

10. โครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นโดยมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี หมายถึง โครงการที่ผู้บริหารและครูผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานีร่วมกับสถานประกอบการ ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือทดลองรูปแบบ ประกอบด้วย 5 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 2) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 3) โครงการพัฒนาครูหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยร่วมกับสถานประกอบการ 4) โครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการกลุ่มงานเสริมสวย 5) โครงการส่งเสริมผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยให้เป็นคนดี คนเก่ง

11. ผู้บริหาร หมายถึง รองผู้อำนวยการของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

12. ครูผู้สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการครู และลูกจ้างชั่วคราว ทำหน้าที่สอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยในวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

13. ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล

ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ใหม่สำหรับนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

2. ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยของวิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี ได้รับการฝึกประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ มีสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะและการประยุกต์ใช้ และมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานประกอบการมีความพึงพอใจ ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มีงานทำมีรายได้

3. ครูผู้สอนได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกับสถานประกอบการ มีเครือข่ายภายนอกวิทยาลัยเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ

4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุง หรือกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวยโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ

5. สถานศึกษามีรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นกลุ่มงานเสริมสวย โดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล

6. สถานประกอบการจ้างงานผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการ